

het Volksbelang

Liberaal Vlaams Tijdschrift
www.hetvolksbelang.be

nr 06 - juni 2013
Jaargang 134
maandblad

Nu ook digitaal

Het Volksbelang werd gedigitaliseerd en het leeuwendeel (1867-1914 en 1945-2010) kan geconsulteerd worden op de website van het Liberaal Archief (www.liberaalarchief.be) onder de rubriek 'Bibliotheek/Periodieken'. Daarvoor zorgden Luc Pareyn en zijn ploeg van het Liberaal Archief.

Op deze gedigitaliseerde collectie is OCR toegepast en kan via geavanceerd zoeken in google (beperken tot zoekacties op het webadres <ftp://digitaal.liberaalarchief.be/Periodieken/Volksbelang/>) gezocht worden op

elk woord van de inhoud. De collectie kan uiteraard ook gewoon op datum worden geraadpleegd en men kan browsen door de verschillende jaargangen. Voor de recente jaargangen kan men ook terecht op de website van Het Volksbelang zelf (www.hetvolksbelang.be). Naar aanleiding van deze digitalisering bieden we u een speciaal nummer aan van Het Volksbelang, met het vertrouwde editoriaal, met de geschiedenis van het tijdschrift en met enkele historische covers die sinds 1867 verschenen: het eerste nummer van 1867, een van de eerste

nummers die na de tweede wereldoorlog verschenen, de moord op Kennedy in 1963, het jubileumnummer bij het honderdjarig bestaan van Het Volksbelang, 75 jaar LVV, de Paars-Groene regering, voorzitter Clair Ysebaert die de samenwerking met andere liberale organisaties aankondigt en het overlijden van Piet Van Brabant, jarenlang secretaris van het LVV en hoofdredacteur van Volksbelang. Een nummer dus om bij te houden.

De redactie

Inhoud

VAN DE REDACTIE Noch de speelbal eener partij / 2 | GESCHIEDENIS Het Volksbelang als historische bron / 3-4 |
DE COVER Frontpagina's om bij te houden / 5-12

Van de redactie
door **Bert Cornelis**

Noch de speelbal eener partij

De inhoud van dit extra nummer van Het Volksbelang, nummer zes, juni 2013, jaargang 134, ziet er heel anders uit dan u normaal van dit maandblad gewoon bent. Maar er is dan ook een goede reden om u een bijzondere editie aan te bieden. Het Volksbelang is vanaf nu immers helemaal, sinds zijn oprichting tot vandaag, digitaal te raadplegen. En we willen u hiervan even laten meegenieten, met de ware afdruk van enkele historische covers.

Dit nummer werd mogelijk gemaakt door de inspanningen van de directeur van het Liberaal Archief, Luc Pareyn. Hij is zowat de behoeder van de geschiedenis van de Vlaamse liberale familie. Nu dertig jaar geleden werd het Liberaal Archief opgericht en het archief heeft een vaste plaats veroverd in de rij van ideologische archieven van Vlaanderen. Ons intellectueel en filosofisch liberaal erfgoed is in goede handen. Wie de moeite doet om de website van het Liberaal Archief,

waarop alle uitgaven van Het Volksbelang integraal zijn te lezen, wil bekijken, wordt ondergedompeld in een reis doorheen de geschiedenis van het Vlaams liberalisme. Het Volksbelang is een onmisbare bron voor de geschiedenis van de liberale ideologie en de politieke geschiedenis van de Vlaamse liberalen. Door de digitale ontsluiting kunnen nu meer geïnteresseerden het tijdschrift lezen.

Het begon in 1867 als een jongensdroom van enkele intellectuelen die vooruitstrevend waren en zich tegen de heersende katholieke zuil wilden afzetten. Eén van de redacteurs was amper zestien. Het Volksbelang ontstond in een tijd van schrille tegenstellingen tussen katholieken en liberalen. De Vlaamse strijd voor de erkenning van het Nederlands stond in zijn kinderschoenen. Toen in december 1867 in Gent een Vlaamse liberale beweging werd opgericht, stelde Het Volksbelang onmiddellijk zijn persorgaan ter beschikking om de politieke liberale boodschap te ondersteunen en uit te dragen. Het is bijzonder boeiend om het eerste editoriaal van Het Volksbelang te herlezen. En eigenlijk is er in al die jaren

weinig veranderd. Het blad ijverde voor de vooruitgang en het welzijn van de 'werker' in het algemeen. Het was uitgesproken Vlaamsgezind en kwam op voor de taalrechten van de Vlamingen, pleitte voor meer democratie door de verruiming van het kiesrecht, de verspreiding van het onderwijs en de vrijheid van vereniging. Nu misschien allemaal evidente en verworven rechten, in die tijd echte strijdpunten.

Het editoriaal werd afgesloten met een interessante verklaring van de toenmalige hoofdredacteur: "Voor het overige zal de tijd onze leidsman zijn, een punt zal nooit uit ons oog verloren gaan, dat is dat wij noch de speelbal eener partij zullen worden, noch in geen deele het volk door slechten raad tot zijn verderf te leiden. Onze leus zal, steeds zijn: voorzichtigheid en onderricht".

In de voorbije jaren schreven tal van vooraanstaande liberalen voor Het Volksbelang: Willy De Clercq, Frans Grootjans,

Herman Vanderpoorten, Karel Poma waren jarenlang vaste medewerkers. Zij publiceerden hun ideeën zonder evenwel de onafhankelijkheid van het blad te misbruiken. Het Volksbelang

werd door redacteurs geleid die een hoog aanzien hadden in de Belgische pers: Leo Siaens, Frans Strielemans en Piet Van Brabant. Uitgevers als de familie Hoste, later de familie Van Thillo en de toenmalige directeur van de uitgeverij die Het Laatste Nieuws uitgaf, Albert Maertens, waren steeds de stille krachten achter de continuïteit van het blad.

Maar bovenal is het Volksbelang de spreekbuis van het Liberaal Vlaams Verbond dat straks zijn honderdste verjaardag zal vieren. Aan al zijn voorzitters, en in het bijzonder Camille Paulus en Clair Ysebaert, die het LVV de voorbije decennia leidden, zeggen wij 'dank u'.

Evenwel ten laatste aan u, beste lezer, zonder wie dit blad geen reden van bestaan heeft, zijn wij veel erkentelijkheid verschuldigd. Aan u die door uw steun aan het LVV en Het Volksbelang het Vlaams en sociaal liberalisme blijft uitdragen.

*“Volksbelang is een onmisbare
bron voor de geschiedenis van
het Vlaams liberalisme”*

Het *Volksbelang* als historische bron

De oudste jaargangen van het *Volksbelang* bieden een unieke kijk op het liberalisme in Vlaanderen in de halve eeuw voor de Eerste Wereldoorlog, en bij uitbreiding ook op de negentiende eeuwse en begin twintigste eeuwse samenleving in het algemeen. De lokale Gentse geschiedenis op politiek, sociaal en cultureel vlak is uiteraard prominent aanwezig, maar de blik van de opeenvolgende redactieploegen was veel ruimer. Zij hadden aandacht voor de nationale politiek en voor het Nederlandstalig cultuurleven in al zijn aspecten, niet enkel in Vlaanderen en Frans-Vlaanderen maar ook in Nederland en Zuid-Afrika.

Het *Volksbelang* engageerde zich ook niet enkel in de strijd voor de vernederlandsing in Vlaanderen. Thema's als de scheiding tussen Kerk en Staat, de veralgemening van het stemrecht, het officieel onderwijs, de coöperatieve gedachte, het recht op syndicale organisatie en de uitbouw van een systeem van sociale zekerheid kwamen regelmatig aan bod. Centrale figuur in de redactie was Paul Fredericq, die zowel als erudiet academicus, maar ook als geëngageerd Vlaams liberaal politicus met een gedegen dossierkennis zowel feiten als visie deelde met de lezer.

LVV-spreekbuis

Tussen de twee wereldoorlogen werd tot tweemaal toe gepoogd om het blad opnieuw te laten verschijnen, maar zonder succes. In 1945 nam de uitgeverij Hoste het blad onder haar vleugels. Het Liberaal Vlaams Verbond (LVV) nam de redactie op zich en sindsdien is het *Volksbelang* de spreekbuis van deze Vlaams-liberale drukkingsgroep. Geleid door tenoren als Julius Hoste jr., Albert Maertens, Frans Strieleman en Piet Van Brabant werd het *Volksbelang* een kritische bewaker van het sociaal liberalisme in Vlaanderen. Het is dan ook evident dat grote maatschappelijke debatten op de voet werden gevolgd en becommentarieerd. Het *Volksbelang* ijverde mee voor de vernieuwing van het Vlaams liberalisme,

Albert Maertens steunde Het Volksbelang als spreekbuis van het Vlaams liberalisme.

Piet Van Brabant en Frans Strieleman, twee politieke journalisten die Het Volksbelang een stem in de Vlaamse pers gaven.

denken we maar aan de stichting van de Vlaamse PVV in 1972. Maar ook op ethisch vlak, en dan vooral met betrekking tot de abortuskwestie en het euthanasiedebat, speelde het *Volksbelang* een voortrekkersrol.

Sociaal en progressief

Het *Volksbelang* werd in 1867 opgericht door een groep Gentse progressieve Vlaamsgezinde liberalen, uit onvrede met het doctrinaire en francofone karakter van de toenmalige Liberale Associatie. Stichtende redactieleden waren onder meer Isidoor Van Doosselaere, Adolphe Hoste, Julius De Vigne, Jozef Van Hoorde, de Bruggeling Julius Sabbe en de Antwerpenaar Max Roose. Andere liberale boegbeelden onder wie Julius Vuylsteke, Jacob Heremans, Alfons Prayon-Van Zuylen,

Willem Rogghé, Arthur Cornette, Victor De Hoon en Camiel Siffer sloten zich in de daaropvolgende maanden bij de redactie aan. In het *Volksbelang* ontwikkelden zij een eigen visie en richtten zij een kritisch oog op zowel klerikalen en socialisten als op eigen partijgenoten.

Hun ideeëngoed was van bij de start sociaal en progressief. Ze schaarden zich enthousiast achter de uitbreiding van het stemrecht, ijverden voor sociale huisvesting en de coöperatieve gedachte, streden voor de afschaffing van het beruchte werkboekje dat patroons absolute macht over de arbeiders gaf, toonden zich fervente aanhangers van het officieel volksonderwijs en wezen het lotelingsysteem waardoor enkel de lagere klassen opgezadeld werden met legerdienst radicaal af. Zij waren

>

Het *Ikkebelang* heeft uiteraard ook een fo

Culturele interesse

Gematigd Vlaams

gesteld. Dalende interesse vanwege de medewerkers was het hoofdprobleem, maar niet het enige. Een andere belangrijke factor was de oprichting van Het Laatste Nieuws. Sinds de oprichting in 1867 had het Volksbelang immers, hoewel een weekblad, uitstekend gefunctioneerd als de Vlaams-liberale krant bij uitstek, en deze rol werd in 1888 overgenomen door het nieuwe centenblad van Julius Hoste. Redder in nood werd uiteindelijk Paul Fredericq, boegbeeld van de gematigd vleugel en sinds 1883 hoofdredacteur. In 1896 werd de redactieploeg grondig vernieuwd en het blad kreeg een tweede adem. Onder meer Pol Anri, Alphonse Van Werveke, Gustaaf D'Hondt, Oscar Van Hauwaert en Arthur Buysse maakten van het Volksbelang een gematigd Vlaamsgezind en antiklerikaal blad. Het Volksbelang bleef in de daaropvolgende jaren wel pleiten voor de vernederlandsing van de Gentse universiteit, maar het koos de koers van de geleidelijke overgang en veroordeelde de radicale flaminganten van voormalig redacteur Julius Mac Leod, die een duidelijk breukmoment eisten.

In 1914 werd de publicatie van Volksbelang tijdelijk opgeschort. Een nieuwe start na de oorlog bleek niet evident te zijn. Pas in 1925 kon de Antwerpenaar Victor Ressler met een tweede reeks van het Volksbelang van start gaan maar dit werd geen succes. De periodiciteit schommelde tussen wekelijks, tweeweeklijks en maandelijks en het blad balanceerde permanent op de rand van verdwijnen. Tien jaar later slaagde de voorzitter van het Willemsfonds Oscar Van Hauwaert er in om het weekblad weer naar Gent te brengen, waar terug werd aangeknoopt met de vooroorlogse traditie. Met de financiële steun van minister en oud-gouverneur Maurice Lippens werd Volksbelang opnieuw een blad met een degelijke reputatie. Het kreeg ook terug een herkenbaar Gents 'accent', de Gentse partijvoorzitter Henri Story speelde zelfs even met het idee van samensmelting met de liberale Gazette van Gent maar dit ging niet door. Redactioneel sloot men de rangen achter het Liberaal Vlaams Verbond en Volksbelang werd de belangrijkste spreekbuis van Vlaams-liberale boegbeelden als Julius Hoste jr., Arthur Vanderpoorten, Victor Heymans en Julius Boedt. In de redactie vinden we die jaren onder meer Maurits Sabbe, Jan Schepens, Marcel Stijns en Leopold Remouchamps.

Na de Tweede Wereldoorlog vonden Julius Hoste en Albert Maertens van de uitgeverij Hoste dat het Volksbelang als spreekbuis van het Vlaams liberalisme alle steun verdiende, en sindsdien verschijnt het blad met de steun van de Persgroep en Het Laatste Nieuws. Met hoofdredacteurs als Piet Van Brabant en Frans Strieleman evolueerde Volksbelang opnieuw tot de belangrijkste spreekbuis van de Vlaamsgezinde liberalen en werd de ‘waakhond’ van de partij voor zowel Vlaamse, ethische als maatschappelijke vraagstukken. In die zin was Volksbelang een belangrijke speler in zowel de communautaire splitsing van de unitaire PVV-PLP, als in het abortusdebat. Anno 2013 vervult het blad nog steeds die kritische rol en mag het Volksbelang zich met trots het oudste nog bestaande liberaal Vlaams tijdschrift noemen.

4 VOLKSBELANG Juni 2013

HET VOLKSBELANG

ABONNEMENTSPRIJS

per jaar fr. 40

per half-jaar fr. 21

per kwartaal fr. 12

WEEKBLAD.

Orgaan van het Liberaal Vlaamsch Verbond.

Redactie en beheer: 119, Em. Jacqueminaan, Brussel

DOEL EN PLICHT

Herinnering aan Minister Vanderpoorten

(c) Liberaal Archief - Kramersplein 23 - 9000 Gent

Een log van 1914-1918 en de wrede draai van 1939-1945 hebben tot tweemaal toe den toegewijden gang onderbroken van dit weekblad, dat sedert zijn oprichting in 1867 voor de liberale beginselen, de Vlaamsche belangen en de gezonde democratie onverzwakt ijverde.

Tijdens de bezetting van België hadden we onze openbare bedrijvigheid om den dwang tot eenige gezamenlijkheid met den vijand te vermijden.

Thans slaan we opnieuw de handen aan het werk om in het vrij geworden land het vrije woord te laten spreken. Wij volgen de politieke geestesmannen, lichten de vraagstukken toe, die zich in onze binnenlandse aangelegenheden voordoen, verdedigen onze nationale instellingen en wijzen op de ernstige en volledige toepassing der wetten.

Onverwikkeld trouw aan het programma der Liberale Partij, willen we de welbegrepen Vrijheid handhaven, het onschendbaar Recht behouden en alle poppen staanden, het Volksbelang betrachten, de menscheijke waardigheid sterken en de Lands eer en faam hooghouden.

De tragische oorlogsjaren, die we beleefden, hebben bijzonder ernstige gevolgen, die ons zware plichten opleggen.

Tijdens, groot door de lasten, die ze medebrengen, eischen groote harten, de moeilijkheden, die zich openstellen, moeten we duidelijk kunnen toonen, dat we de onontbeerlijke goedigheden bezitten om den nood te doen wijken, en de zon van Vrede en Welvaart in haren opbeurenden ons en bezielenden gloed ten volle laten stralen.

Wij volgen den rechten weg, zonder afswaaiingen noch naar rechts, noch naar uiterst links. De Liberale Partij staat op stevige grondslagen, die hoeft niet naar andere zijden over te hellen om hare doeleinden te bereiken. Geen rijker kroon dan eigen schoon, leerde Ledegunek ons te recht, toen hij op de noodzakelijkheid wees niet bij anderen te bedenken, maar zelf de middelen op te sporen en te ontwikkelen, die de grootheid van België bewerkten.

Op onze beurt zeggen wij: Geen sterker kracht dan eigen macht, gepikt uit diep doordrongen besef van hoogen burgerzin, uit grenzenloos verbroedering ten bate van de gemeenschap en uit daadwerkelijke vaderlandsliefde in haar meest verheven en ruimsche beteekenissen.

In een rede onlangs gehouden te Potsdam, aan de voormalige vertegenwoordiger der Verenigde Staten, Voorzitter Truman: « Indien de reusachtige inspanning, die gedaan werd om den oorlog te winnen, voort aan den dag gelegd wordt, om het

werk van den Vrede te bevorderen, dan zou dit het aanbreken van een glorieus tijdperk beteekenen, waarvan in de geschiedenis de weerga niet te vinden is. »

Het grootsoch offer indachtig, dat gesneuvelden en verminkten brachten, nemen we het besluit onze beste krachten te wijden aan den stoffelijken, intellectuelen en moreelen wederopbouw van het Land. Wij moeten een behoorlijke toekomst scheppen en een waardevol nationaal leven wekken.

Alle henn aan 't dek; krachtig aan het werk en vastberaden, doethe-waast, moedig Vooruit!

Na de Engelsche Verkiezingen

In verband met den uitslag van de Engelsche verkiezingen heeft de h. J. Hoste in « Het Laatste Nieuws » volgende beschouwingen laten verschijnen:

Het ware verkeerd te denken, dat de liberale opvattingen in Groot-Brittannië tot het verleden behooren als een gevolg van de verkiezingen, die aan de labour-partij een zoo beslissende meerderheid hebben bezorgd.

Zooda men weet, is er in Groot-Brittannië geen evenredige vertegenwoordiging, zoodat het aantal zetels niet in verhouding is met het aantal behaalde stemmen.

Volgens een tabel verschenen in de « Daily Herald », het orgaan van de labour-partij, was de uitslag van de verkiezingen aldus:

Partij	Stemmen	Zetels
Labour	11.982.678	350
Konservatieven	9.018.275	155
Liberale	2.280.135	11
Nat-Liberale	763.341	14

Daaruit blijkt, dat de labour-partij 1 gekozen heeft per 30.674 stemmen, de konservatieven 1 gekozen per 46.247, de liberalen 1 gekozen per 207.285 stemmen en de nationale liberalen 1 gekozen per 54.881 stemmen.

Daaropleten, dat gansch het openbaar leven in Groot-Brittannië van liberale verdraagzaamheid is doordrongen, is het een feit, dat ten gevolge van het kiesstelsel zelf, waardoor hun eigen kandidaten weinig kans hebben, heel wat liberalen voor de richting Churchill of de richting Attlee hebben gestemd.

Er dient trouwens ook opgemerkt, dat het aantal kiezers, die voor de liberale kandidaten stemden, van 1.422.000 in 1923 gestegen is tot 2.280.000, heeleven volgens de evenredige vertegenwoordiging 58 zetels voor de liberalen had gegeven, 356 voor de labour-partij en 32 voor de konservatieven. Men mag ook niet vergeten, dat de nationale liberalen 768.000 stemmen hebben bekomen; wat het gesamenlijk aantal liberale stemmen op 3 miljoen brengt.

Wat de kommunisten betreft zij behaalden slechts 161.399 stemmen.

In ons land

In België zijn er voorstanders van de afschaffing der evenredige vertegenwoordiging. Zij behoeven doorgaans tot diegenen, die het liberalisme in ons land willen uitschakelen.

Indien het liberalisme zich door « stemrecht of door uiterst links » laat op slechtbouw nemen en er daarbij nog de

De h. Henri Michel, bestuurder van het blad « Grenz-Echo », te Eupen, werd tijdens de bezetting door de Duitschers aangehouden. Hij verbleef 37 maanden in het concentratiekamp van Oranienburg-Sachsenhausen. Tijdens zijn gevangenschap heeft hij oud-minister Vanderpoorten ontmoet.

De h. Michel heeft in « Het Laatste Nieuws » volgende herinneringen aan den h. Vanderpoorten laten verschijnen.

In September 1943

In September 1943 kwam de h. Vanderpoorten in Oranienburg aan. De vermaning van een Duitsch aangevangene en stelde alles in het werk om met den minister in vermindering te treden, hetgeen gelukte.

Gelijk alle nieuw-aangekomene moede de h. Vanderpoorten eerst veertien dagen in de « Isolierung » blijven. Dit was een speciale afdeling van het kamp. Met de medehulp van een Antwerpschen aangevangene, gelukt ik er in den h. Vanderpoorten bij deze afdeling te krijgen en, nog kwam het, dat wij hem spoedig, met een tiental Belgische gevangenen, in ons midden onthaalden en hem eenige vernieuwingen overhandigden, die hij met zichtbare aandoening en dankbaarheid aanvaardde. Zonder dat de Duitschers het konden gewaar worden, brachten wij aldus menige verhoorlijke huiltjes door.

De gezondheid van den h. Vanderpoorten liet veel te wenschen over. Hij was erg verzwakt en na enkele dagen moest hij in de ziekenafdeling opgenomen worden. Gedurende lange weken was zijn toestand bedenkelijk. Wij vrienden het eerste. Drink zij de toewijding van een Televischen geneesheer, dr. Pirek, uit Praag, en na een weigelsche operatie door den Franschen heelmester Dr. Couder — twee politieke gevangenen — nam de ziekte een goede wending en veldra was de h. Vanderpoorten te been en kon hij kleine wandelingen ondernemen in den tuin van het hospitaal.

In het hospitaal

In Maart 1944 werd ik zelf getroffen tijdens een lichte aanval zoodat ik eveneens in het hospitaal opgenomen werd en daarbij met den Minister lange gesprekken kon aanknopen en zijn moed kon bewonderen. Hij sprak veel van zijn geliefd vaderland, van zijn vrienden. Daar hij tot de groep N. N. (Nacht und Nebel) behoorde, mocht hij geen post ontvangen, geen brieven verzenden en ook geen pakketten in ontvangst nemen. Wij vonden er echter een uitkomst op.

Van het eene kamp naar het andere

Einde Juli 1944 zou de h. Vanderpoorten, met een aantal andere N. N.-gevangenen, naar het strafkamp van

afschaffing komt van de evenredige vertegenwoordiging, dan zou het zijn eigen straf geven.

Geen enkele politieke partij kan meer dan de liberale gesteld zijn op een normale werking van onze instellingen. Tweedracht en scherpe tegenstellingen kunnen daaraan slechts afbreuk doen.

Over de tijdelijke moeilijkheden heen, moet men de oogen kunnen gericht houden op de toekomst, en hoe zou deze zich afteekenen, indien een van onze grondwettelijke partijen mocht uitschakeld worden met het gevolg, dat de tegenstellingen tusschen de openbare meening in Vlaanderen en in Wallonië er zouden door aangewakkerd worden?

Het vreeszaam herstel van het land en wellicht zijn toekomst zelf vergen, dat zijks vermeden worde.

Wijlen minister Vanderpoorten

Natzweiler, in den Elzas, overgebracht worden. De vooruitgang van de geëleerde troepen verhinderde dit echter en de gevangenen werden naar Frankfurt am Main gezonden, waar zij af te rekenen hadden met een zwaren licht-aanval. Ten slotte werden zij naar ons kamp teruggevoerd en zij waren overgelukkig in de hel van Natzweiler met te zijn aangeald.

De moed van den h. Vanderpoorten bleef onafgebroken. Zwaar trof hem nochtans de droeve tijd van het afsterven, in het kamp van Buchenwald, van zijn vriend, Staatsminister P. E. Janssen.

Wij vernamen meer en meer nieuws over den vooruitgang der geëleerden. Het optimisme en het vertrouwen namen toe, ook bij minister Vanderpoorten, die reeds plannen maakte voor de toekomst.

In Februari 1945 begon de evacuatie van Oranienburg en op 20 Februari kwam de h. Vanderpoorten aan de beurt, met een 500-tal andere gevangenen uit het hospitaal.

Vijf minuten voor zijn vertrek hadden wij nog een onderhoud met hem. Hij was vol hoop, drukte ons innig de hand en nam afscheid met een « tot ziens in België ».

Met den h. Vanderpoorten verstrikt naar Bergen-Belsen de h. Pierre Chautemps, broeder van den wezenen Franschen eerste-minister. Verschooren, Nederlandsch oud-minister, de St. Oshin, hoogleraar in de Fransche letterkunde aan de Universiteit te Groningen en het Nederlandsch Kamerlid Vanderpoorte.

Slecht nieuws

Wij dachten allen, dat deze verplaatsing naar Bergen-Belsen een verbetering was, doch enkele weken later kwam er slecht nieuws en wij vreesden het ergste voor onzen vriend Vanderpoorten.

Dese vrees werd helaas bewaarheid en bij onzen terugkeer in België vernamen wij de droeve mededeeling van zijn overlijden. Wij wilden en konden het eerst niet geloven.

De h. Vanderpoorten viel als slechts offer van de Duitse barbaarsheid, op het oogenblik dat de eindoverwinning in aantocht was. Aan zijn vaderland wilde hij, met hart en ziel, zijn beste krachten wijden. Wij zullen hem in liefde en dankbaarheid indachtig blijven.

HET volksbelang

ORGAAN VAN HET LIBERAAL VLAAMS VERBOND

WEEKBLAD Prijs: 1 F

Zaterdag 30 November 1963

86ste Jaargang Nr. 45

Redactie en beheer:

Em. Jacqumainlaan, 119 - Brussel

Postcheckrekening nr 736.99

Liberaal Archief, Kramersplein 28, 9000 Gent

DE DOOD

Heel de wereld werd niet verstomming gekregen bij het vernemen van de moord op president Kennedy. Bij ontelbaren is het vermoed volgekomen bij de gedachte, dat het leven afgeknakt werd van een jong staatsman, die enkele tijd geleden het zware leed van het verlies van een kind te torsen had. Wie dacht dan ook niet onmiddellijk aan de beschrijfelijke smart, die zijn dappere jonge vrouw treft, aan de twee lieve kinderen, die hun vader verliezen.

Van hoervelen heeft zich dan niet een gevoel van woede meester gemaakt. Omdat hij groot, vooruitstrevend en uiterst moedig als man als slachtoffer is gevallen van een ziekte, die door zijn verblindheid in de dood van een mens de triomf van zijn opvattingen meent te zien.

Ons allen bekijkt een gevoel van vrees voor een onzekere toekomst. Kennedy was voor ons allen als president van het machtsrijke land van de Westerse wereld, de man — als antipode van Kroeetsjev — de enige waarborg was voor het behoud van de vrede.

Op 46 jaar uit dit leven weggerukt, is John Kennedy nog geen drie jaar President geweest van de Verenigde Staten. In deze korte tijd heeft hij wereldgeschiedenis gemaakt. Het aanschijn van onze toekomst heeft hij diepgaand veranderd en verbeterd, dat wij in hem een van de grootste persoonlijkheiden van na de Tweede Wereldoorlog en een van de moedigste staatslieden van deze naoorlogse jaren zien.

John Kennedy zal de man blijven, die als wereldvoerder van het Westen het gesprek met Kroeetsjev aanging en na jaren van koude oorlog de lang verbeide ontspanning en de betrekkingen tussen Oost en West kon stand brengen.

In de Cubaanse crisis, die hij als zeer zwaar onderdeel kreeg toen hij het presidentschap aanvaardde, kon hij door zijn doordacht en moedig optreden de positie van zijn land en van het Westen versterken, tegelijkertijd de wereld voor een nieuwe ramp met niet te overziene gevolgen behoeden.

Met de Sovjet-Unie sloot hij het kernstopverdrag af, waardoor een einde werd gemaakt aan de atoombomtopploffingen in de atmosfeer en waardoor de wereld zich wat geruster kon gevoelen en in zekere mate beveiligd tegen de rampspoedige weerslag van de radioactiviteit op het menselijk leven.

Het gevaar voor een atoombomoorlog wordt door dit verdrag niet definitief verbannen, maar de instelling van de rechtstreekse televerbinding Moskou-Washington mag toch aangezien worden als een verdere stap op de weg om een oorlog te voorkomen.

Tijdens het presidentschap van Kennedy werd de Westerse wereld, die aan zijn eigen

PRESIDENT

kracht begon te twijfelen, ook een hart onder de riem gestoken toen ook de Amerikaanse ruimtevaarders van geslaagde ruimtetochten terugkeerden.

VAN EEN

John Kennedy zal ook de President blijven, die kordaat een politiek gevoerd heeft op zijn land, dat nochtans de grootste democratie ter wereld is, te bevrijden van de schande die er nog op kleeft. Hij wilde een einde maken aan de burgerlijke en politieke ongelijkheid en verdrukking, waarvan de zwarte bevolking nog het slachtoffer is. Alleen reeds voor wat hij hier heeft aangedurfd mag men John Kennedy de waardige opvolger noemen van Lincoln, die honderd jaar geleden de slavernij afschafte.

Hemeltergend is het, dat een man als Kennedy is moeten vallen als het slachtoffer van de gruwelijkste aller misdaden: de politieke moord.

Nu hij er niet meer is, beseft men plots met welke vertrouwen alle rechtgeaarde mensen hebben opgekeken naar de man met het open gelaat en die recht voor de vuist was, naar John Kennedy, die de belichaming was van het nieuwe vertrouwen dat de Westerse landen in zichzelf gevonden hadden.

John Kennedy was een *profile of courage*.

De wereld verliest aan hem een groot leider.

HET VOLKSBELANG

ONSAMENHANGEND LANDBOUWBELEID

SINDE enkele maanden wordt een verhoogde belangstelling voor de problemen van de landbouw betoond, ook in kringen, die niet agrarisch georiënteerd zijn. De strubbelingen rond de Europese integratie worden aandachtig gevolgd, de landbouwers zelf veruitwendigen hun eisen op de meest duidelijke wijze en in ruime kring heeft men een open oog voor de sociale omwenteling, die zich aan het voltrekken is en die binnen afzienbare tijd de politieke machtsverhoudingen in ons land grondig kan wijzigen.

Het ware vermetel en tevens onjuist te denken, dat deze problemen eigen zijn aan ons land, ook al hebben zij in België een specifiek karakter en versen zij derhalve aangepaste oplossingen.

De landbouw maakt inderdaad over de ganse wereld een crisis door, hoofdzakelijk omdat zijn mogelijkheden beperkt worden door onver-

anderlijke omstandigheden van plaats en tijd en omdat hij niet in dezelfde mate als de industrie kan profiteren van de fantastische opgang en van de verwezenlijkingen van de moderne technologie.

Ingevolge de doorgedreven selectie van planten en dieren, de verbetering van techniek en uitrusting, de rationele toepassing van de kunstmatige bemesting, de systematische doorgevoerde bestrijding van plantenziekten en parasieten, heeft de opbrengst per eenheid van oppervlakte in de meeste Westeuropese landen daarboven een peil bereikt, dat bijna niet meer te overschrijden is.

Hieruit volgt dat de levensstandaard van de agrarische bevolkingsgroepen niet in dezelfde mate toeneemt als voor de rest van het land het geval is, ondanks het feit, dat het landbouwbezit en de investeringen een zeer grote kapitaalwaarde vertegenwoordigen.

Tegen deze toestand reageren de landbouwers omdat zij zich bewust beginnen te worden van de potentiële macht, die zij vertegenwoordigen, en omdat zij hun aandeel willen hebben van de voordelen, die de moderne welvaartstaat kan bieden.

Er moet derhalve onverwijld naar oplossingen worden gezocht, die vooral liggen op het gebied van de bedrijfseconomie, van de organisatie van de distributie en van de regeling van de sociale verhoudingen.

De subsidieringspolitiek, in ons land sinds tientallen jaren in stijgende mate toegepast, heeft zijn onmacht en zijn gebrek aan efficiëntie bij de eerste ernstige confrontatie bewezen.

Hij heeft de concurrentiepositie van de Belgische landbouw hopeloos verzwakt door de weg naar onmisbare vernieuwing en tijdige re-

M. VAN MIEGROET

(2de verslag 20. 11)

JUBILEUMNUMMER

Weer op de bres

Het toeval heeft gewild dat het eeuwfeest van «Volksbelang» samenvalt met een nieuw, dramatisch hoogtepunt in de strijd voor de Vlaamse belangen in en rond Brussel.

Vlaamse Liberalen bijten andermaal de spits af.

Want dit blijkt duidelijk uit steekproeven in honderd jaargangen van ons tijdschrift : de Liberale Vlaamse Beweging is, in wisselende tijdsomstandigheden, steeds consequent opgekomen voor de erkenning van de gelijkberechtiging, met klem maar zonder extremisme, en met de nadruk op de wil en de mogelijkheid om deze doeleinden binnen nationaal staatsverband te verwezenlijken.

Naar deze constante werd met geweltigde fierheid verwezen tijdens de algemene statutaire vergadering van het Liberaal Vlaams Verbond die (onder het motto «Honderd jaar Volksbelang»), op zaterdag 5 november te Antwerpen plaats vond (foto).

De talrijk opgekomen L.V.V.-ers werden door deze confrontatie met het verleden ongetwijfeld gesterkt in de overtuiging dat de strijd tegen het Egmontpact met onverminderde kracht dient verder gezet; temeer daar op dat ogenblik reeds de toekomstige eisen bekend waren van een F.D.F.-congres, dat zijn triumfalisme de vrije teugel liet.

Liberaal Vlaams Verbond en Volksbelang staan weer op de bres, en zij zullen zich daarbij zeker niet laten intimideren door

hen die menen dat het volstaat zich Vlaams nationalist te noemen om de grofste capitulatie op Vlaams gebied aanvaardbaar te maken.

Zij gaan zelfs zover het ongewijzigde Vlaams Liberale standpunt, dat zij tot voor kort lauw noemden om niet meer te zeggen, vandaag voor extremistisch te verslijten.

Dat de Volksunie bij deze onvoorstelbare politieke karpersprong een gebroken ruggegraat heeft opgelopen blijkt al wel duidelijk uit de totale verwarring, die zich uit in de opsplitsing van de partij in een aantal splintergroepen.

Waarnemers spreken reeds van een politieke aardverschuiving, die het politieke beeld in Vlaanderen op ingrijpende manier kan wijzigen.

Natuurlijk hoopt men aan C.V.P.-zijde de brokstukken van de Volksunie binnen te rijden. Op de flank gedekt door de desertie van Schiltz en Co achten de Martensen het ogenblik gekomen om de oude droom van de katholieke concentratie te verwezenlijken.

Wij Vlaamse Liberalen moeten er voor zorgen dat ook dit een misrekening zal blijken.

Brussel en Vlaams Brabant mogen niet verkocht worden : om principiële redenen niet en evenmin om de C.V.P.-staat Vlaanderen te verwezenlijken.

«Klauwaert en Geus» blijft na honderd jaar als strijdkreet actueel.

DE REDACTIE

VOLKSBELANG

Uitgegeven door de vzw Liberaal Vlaams Verbond, Stichting A. Vanderpoorten
Redactie: Leopoldstraat 10 2000 Antwerpen
Huidroducteur en verantwoordelijke uitgever:
Fr. Seiserman, H. Kennisstraat 36 2520 Edgem
Administratie: Tel. 02/230.37.73 Ebuonenstraat 33 1040 Brussel

Liberaal Vlaams Tijdschrift

Maandblad - jaargang 110 nr. 9 - oktober 1988

(c) Liberaal Archief - Kramersplein 23 - 9000 Gent

75 jaar L.V.V.

Zoals reeds aangekondigd in ons vorig nummer viert het Liberaal Vlaams Verbond het 75-jarig bestaan.

Dat gebeurt zaterdag, 5 november om 10u.30 in het Casino te Middelkerke.

Op de agenda:

- Verwelkoming door de Voorzitter.
- Gelegenheidspraak door prof. dr. W. Prevenier van de Rijksuniversiteit te Gent, die zal terugblikken op drie kwart eeuw strijd voor een Vlaams liberalisme.
- Slottoespraak door de Voorzitter.

Na afloop van de academische zitting, die muzikaal wordt opgeleust door het trio Marc De Hondt, wordt aan de aanwezigen een receptie aangeboden.

Het feest is daarmee evenwel niet rond, want nadien volgt nog een banket, ter gelegenheid waarvan hulde zal gebracht worden aan Minister van Staat Frans Grootjans, één van de pioniers van het L.V.V., die kort geleden de actieve politiek verliet.

Johan Stolz zal aan de vleugel de spijsvertering begeleiden. In première is er ook nog het optreden van het cabaret «Zwiep en brons» met het nieuwe Vlaamse talent, Ingeborg Sergeant, persprijs van de Baccarabeker.

Clair Ysebaert praat het geheel bij elkaar.

Om de inrichters toe te laten de nodige praktische schikkingen te treffen, dient ingeschreven voor donderdag 27 oktober e.k.

De deelnameprijs aan het banket bedraagt 1.600 fr. per persoon, vooraf te storten op rekening nr. 551-3351400-22 van het Liberaal Vlaams Verbond, Ebuonenstraat 33, te 1040 Brussel, met vermelding «deelname banket 75 jaar L.V.V.»

Drie kwart eeuw

Het Liberaal Vlaams Verbond bestaat 75 jaar. Dat viert wij samen, zaterdag 5 november in het Casino van Middelkerke. Op alle L.V.V.-ers wordt gerekend om die dag te getuigen van de levenskracht van het verbond. Immers, de rol die onze vereniging vandaag zoals in het verleden speelt en morgen nog te vervullen heeft, is van blijvende betekenis.

Als onafhankelijke drukgroep, naast de partij die de liberale beginselen in haar vaandel voert, blijft het Liberaal Vlaams Verbond buiten de wisselvalligheden van de «Realpolitiek» die, afhankelijk van tijdelijke coalities, partijen tot compromissen en pragmatisch handelen dwingen. Politiek is de kunst van het mogelijke, maar daarboven staan de beginselen waaraan bestendig en onverkort dient herinnerd.

Het L.V.V. heeft zich die taak steeds ter harte genomen en op die manier een plaats veroverd die uit het politieke bedrijf en de ideologische confrontaties niet meer weg te denken is. Wat trouwens evenzeer geldt voor het maandblad dat er de emanatie van is, ook al bestaat «Volksbelang» veel langer. Ons tijdschrift kwam 120 jaar geleden, in 1867, tot stand als publicatie van de «Vlaamse Liberale Bond Gent» om later overgenomen te worden door de Stichting Arthur Vanderpoorten, thans versmolten met het L.V.V., waarvan het blad — met enkele onderbrekingen — sedert vele decennia de spreekbuis is.

Vlaams, sociaal en humanistisch, zo luiden de krachtlijnen van het verbond, dat zo hardnekkig en met succes is opgekomen voor de verdediging van de culturele en materiële verheffing van het Vlaamse Volk, zijn mondigheid en ideologische vrijheid.

«Klauwaert en Geus» heette het vroeger: Vlaming en vrijzinnig. De slogan kreeg een moderne vertaling en interpretatie. Naast de culturele bezorgdheid en het ideaal van geestelijke vrijheid, die nog nauwelijks aan belang hebben ingeboet, treden nu vooral de

economische problematiek en die van de geïndustrialiseerde maatschappij met haar nieuwe noden en uitdagingen naar voren. Wat tevens een correcter benadering van inzet en beloning inhoudt. Een stuk individualisme dus ook, dat onze tegenstanders al te gemakkelijk en te gretig als egoïsme interpreteren, in de hoop het verdacht te maken als tegengif voor het collectivisme dat de mens niet erkent als zingever van het eigen leven op elk vlak.

Vrijheidzin, het verweer tegen elke vorm van dwingelandij en geestelijke knevelarij, de aandacht voor de minstbedeelden en de erkenning van het individu als eerste waardemeter, het zijn begrippen die als evenveel rode draden door de geschiedenis van het L.V.V. lopen.

Wij dachten er dan ook goed aan te doen dit jubileumnummer voornamelijk in het teken te plaatsen van dat rijk verleden, en terug te grijpen naar figuren die er een onuitwisbare stempel op drukten: zoals wijlen minister Arthur Vanderpoorten, één der grote bezielers van het Vlaams Liberalisme en wijlen prof. Nico Gunzburg, die nog de oprichting van het L.V.V. meemaakte.

Uit hun geschriften en de historiek van het L.V.V. blijkt ten overvloede dat wat gisteren geschreven werd ook vandaag verkondigd wordt, zij het dat de stijl veranderd is door een gewijzigde mengeling van romantiek en zakelijkheid.

Op de laatste bladzijde van dit exemplaar werd, als aandenken, de eerste pagina van het allereerste nummer van «Volksbelang» afgedrukt.

Mijn hoop en verwachting is dat de lezing van dit «Volksbelang» onze medestanders extra zal aansporen om zich verder enthousiast in te zetten voor de opdrachten die het Liberaal Vlaams Verbond zich stelt, opdat het met vernieuwde kracht op het honderdjarig bestaan kan afstevenen.

CAMILLE PAULUS
VOORZITTER L.V.V.

INHOUD

EDITO

Lonken naar
het Blok
/ 2

NIJWE LEIDERS

Tiramisu
in de Wetstraat 16
/ 3

ONDERWIJS

Geen strijd om de
ziel van het kind
/ 4

PARTIJEN

Rood en Blauw in
de 21ste eeuw
/ 8

EUROPA

Alles behalve
Europese
verkiezingen
/ 10

CVP-OPPOSITIE

Een regime houdt
op
/ 11

Open en eerlijk beleid

De Vlaamse liberale boegbeelden van de federale en Vlaamse regering Guy Verhofstadt en Patrick Dewael.

De Vlaamse liberalen maken, na een historische overwinning van de VLD tijdens de voorbije verkiezingen van 13 juni, de dienst uit in zowel de federale als de Vlaamse Paars-Groene regeringen. Voor het eerst kreeg ons land een Vlaamse liberaal als federaal premier en ook de Vlaamse regering wordt door een liberaal geleid.

Het zal er nu op aan komen koers te houden en niet te vervallen in de fouten van het verleden, toen men zonder meer de thema's aansneed waarmee men hoopte de oppositie te beschadigen. Dat betekent bijvoorbeeld dat de paars-groene coalitie niet moet trachten een onderwijsbeleid te voeren dat in een schooloorlog zou kunnen uitmonden en dat de ethische problematiek niet hoeft te worden benaderd op grond van kortzichtige opties die vooral bedoeld zijn om de kloof tussen de gelovigen en de vrijzinnigen te verbreden. Zo'n beleid zou trouwens een totaal averechts effect hebben.

De liberalen zouden immers moeten bedenken dat de meerderheid van het VLD-publiek bezwaarlijk als vrijzinnig kan worden beschouwd. De VLD kan geen ideologisch, filosofisch of godsdienstig keurslijf worden aangemeten.

In aangelegenheden die gevoelig liggen bij een deel van het publiek, zoals het onderwijs of de euthanasie zou de regering wijs handelen door telkens een open en eerlijk beraad te houden met alle geledingen van de samenleving.

Niemand heeft er belang bij de polarisatie aan te zwengelen, zeker niet de liberalen.

In de VLD is men zich bewust van deze grondig gewijzigde verhouding. Allicht is men zich daarvan minder bewust in kringen van de CVP-oppositie. De liberalen zouden in elk geval ongelijk hebben de provocatie te beantwoorden en/of de polarisatie aan te moedigen.

Piet Van Brabant

Lees verder blz. 6: "Koers houden is de boodschap"

VOLKS BELANG

Jaargang 127 - nummer 1 - januari 2006 - maandblad

LVV zoekt samenwerking

Het Liberaal Vlaams Verbond hield de voorbije maand zijn jaarlijkse statutaire algemene vergadering en nieuwjaarsreceptie. Voorzitter Clair Ysebaert pleitte er voor een samenwerking met het LSVV en Liberales. Gastspreker was niet minder dan voorzitter van de Kamer Herman De Croo.

liberaalvlaamsverbond

Op het niveau van de geplande activiteiten worden volgens de voorzitter pogingen ondernomen om een en ander samen te organiseren en met de LSVV-jongeren, en met de denkgroep Liberales. Niet alleen om de vergaderwoede te beperken, maar het LVV denkt "dat het heilzaam is in een electorale periode het liberale kruis met maximale efficiëntie te verschieten."

"Misschien geeft het de indruk wat zelfgenoegzaam te klinken, maar ik denk dat wij -eens te meer- kunnen terugblikken op een goed gevuld en gevarieerd 2005", zo zei algemeen secretaris Oscar de Wandel in zijn nieuwjaarsboodschap. "Zelfs voor iemand -en ik reken mijzelf tot deze categorie- die de zelfkritiek niet schuwt en zich vrij geregeld de vraag stelt of er niet méér had kunnen gebeuren, of wij geen kansen onbenut hebben gelaten om het Liberaal Vlaams Verbond adequater te profileren, moet het duidelijk zijn dat er tijdens de voorbije maanden toch weer een bende werk is verzet. Wij hadden weliswaar een dipje in de zomerperiode, maar de enige reden hiervoor lag aan het feit dat wij, om organisatorische redenen, onze vertrouwde stek aan het Brouckereplein vaarwel moesten zeggen en een tijdje in de diaspora werden gedwongen. Nu wij sinds het najaar een nieuwe vaste stek hebben gevonden in dit riante hotel, kunnen wij de toekomst weer met volle vertrouwen tegemoet zien."

Lees meer
blz. 4, 5 en 6.

EDITORIAAL

De kardinaal sprak

Blz. 2

LIBERAAL ARCHIEF

Verlost ons vaderland

Blz. 3

LVV-ACTIVITEITENDAG

Goed en gevuld 2005

Blz. 4 en 5

LITERATUUR

Nieuwe roman Aster Berkhof

Blz. 8

Afscheid van Piet van Brabant

Piet van Brabant, verantwoordelijke uitgever van Volksbelang overleed op woensdag, 5 juli in het AZ-VUB op 74-jarige leeftijd. LVV-voorzitter Clair Ysebaert en vriend des huizes Karel Poma nemen van hem afscheid. Bij de uitgave van dit hulde-nummer biedt de redactie van Volksbelang de familie van Piet haar innige deelneming aan.

Lees blz. 4, 5, 6 en 7.

Een voorbeeld

Ik zat op de trein naar Amsterdam. Plots kreeg ik een telefoontje van Luc Van der Kelen. Hij meldde mij dat Piet van Brabant overleden was. Ik kon dit slechte nieuws niet meteen vatten. Piet was wel al een tijdje ziek, maar er zou nog hoop zijn. Helaas.

Ik huilde zacht, want ik heb van hem geen afscheid kunnen nemen, en dat knaagt. Piet was de voorbije tien jaren bij elk Volksbelang dat maandelijks moest gemaakt worden een mentale mentor, een drijfveer, een richtsnoer. Hij gaf journalistieke wenken, leverde ideeën. Tijdens de talrijke etentjes en telefoontjes die we geregeld hadden, bezorgde hij mij indringende politieke beschouwingen, vol van zijn jarenlange ervaringen als politiek commentator. Piet was een meneer, een journalistieke meneer.

Reeds heel vroeg had ik bewondering voor zijn werk. We lazen thuis Het Laatste Nieuws en elke dag verslond ik zijn spitse commentaren over de Belgische politiek. Hij was een voorbeeld en zo wilde ik later ook worden: journalist en commentator. En op een dag was het zo ver. Toen ik in 1983 op de redactie van Het Laatste Nieuws aankwam, was Piet al een monument. Als het ware vanzelf zocht ik hem heel snel op gaf hij mij zijn beschouwingen over het leven en de politiek. Op een dag vroeg hij mij om naar de politieke redactie te komen. Een droom werd plots werkelijkheid.

Zo ook vroeg hij me om hem in 1996 op te volgen als hoofdredacteur van Volksbelang.

Alleen al uit eerbied voor wat hij voor de journalistiek en de liberale beweging betekende, zetten we zijn werk onverminderd voort.

Bert Cornelis

Communautaire rol
Marleen Vanderpoorten
neemt het voortouw / 2 en 3

Boeken
Problemen in Toscanië

/ 8

3^{fr.}

De Jaar
op 1 Januari 1867
fr. 3-50
met 1200 bladen
verkoopprijs
per 100 bladen

HET VOLKSBELANG

fr. 3

De Jaar
op 1 Januari 1867
fr. 3-50
met 1200 bladen
verkoopprijs
per 100 bladen

Verschijnende elken Zaterdag avond.

Indien men erger is in de geschiedenis der bewegingen van
de verkiezing der volksvertegenwoordiging, dan is de verkiezing
die voor de verkiezing der volksvertegenwoordiging.

De verkiezing der volksvertegenwoordiging, dan is de verkiezing
die voor de verkiezing der volksvertegenwoordiging.

MEN SCHRIJFT IN OP HET BUREAU: STEENDAM, 62.

GENT, 12 januari.

TOT DE LEZERS.

Wij danken het onmiddig een lang artikel
te schrijven om het met te bewijzen van een
volksbelang.

Iederen is overtuigd dat er in de Vlaamse
gewesten behoefte is aan zulke bladen,
die in eenen aantrekkelijken vorm opge-
steld, nuttige en leerzame lezingen bevatten,
en welke het Vlaamische volk zijnen we-
zenlast kunnen verlichten en zijnen ziele-
lijden als burger en als mensch leere ken-
nen waardeeren.

Onder echter de verantwoordelijkheid te behalen
in die behoefte te kunnen voorzien,
aan wij toch het over bijbrengen ter ver-
gadering en verdediging van den werke-
lijken program in eenvoudige, en bepaald
tot de bestaans van den vooruitgang
van welken van den werke in de Vlaamse
gewesten.

De stedelijke ellende vloeit meestal voort
uit de onwetendheid — De onwetende is
voortaan arm, omdat hij niet het minste
begrip heeft van orde en spaarzaamheid.
Wat hij de eenen week overbodig meent hij
andere week te moeten vereenigen, want hij
kent niet eens dat er dagen kunnen komen
waarin het hem onmogelijk is te arbeiden en
aan zijn bestaan te winnen.

De vermeden voorkomen door de gedachten
in orde, rede en spaarzaamheid onder het
welk te verspreiden moet een voorname doel
staan. Door aan te toonen wat uit de
volksbanken, de spaarbanken, de maatschap-
pen van onderlinge hulp en alle andere
instellingen van den aard, in Duitschland,
in Engeland en anders waar zij tot stand zijn
gekomen, hebben geschied, bopen wij dit
doel te bereiken.

Ons blad, zoals men ziet, richt zich bij-
zonder tot den werkmans en de geringeode
standen. Wij willen steeds kunnen belangen
met rede doch krachtig verdedigen, oors
men verheffen tegen alles wat hun in de
rijheid van het werk en in het recht van
vereeniging hinderlijk zijn kan.

De afschaffing van den bloed-eed is ook
een der voornaamste punten van ons pro-
gramma.

Wij willen de grootste verspreiding van
het onderwijs, opdat niemand onwetend
lijde, maar voorts eenige men die het los
van onderwijzers, hetwelk belangenwaardig
ons land is, ruimschoots vermeerderd.
De stedelijke armoede van den onderwijzer
al dat hij ons de bescherming vinden welk
hij noodig heeft.

Daar wij niet anders willen dan de uit-
voering der Grondwet, zal het ons gemak-
kelijk zijn de verdediging der Vlaamische
Taalrechten te beheren. Die rechten zijn
aan de taal en de goden, opdat zij ze
niet met al de krachten naar ziel zouden
onderwerpen.

Onder de andere rechten omreeds welke
wij zullen voorsien, behoort de herziening
der kieswet, in den zin dat het kiesrecht,
in de gemeenten en provincieele kiesingen
verleend worde aan alle burgers die lezen en
schrijven kunnen en de burgerlijke rechten
genieten.

Voorts overige zal de tijd onze leidman
zijn, een punt zal nooit een oog verloren
gaan, dat is dat wij noch de spijtel eenen
partij zullen worden, noch in penen deden
het volk door slechten raad tot zijn verloed
bieden. Onze leus zal steeds zijn

VOORRECHTEN EN ONDERWIJS.

GENTSCHE VOLKSBAK

HAAR BANKSTELLING. — M. WOLLENS-DEUTSCH.
HAAR EEN-VOORTREK.

Gent bezit eindelijk een Volksbank, in-
gericht op den voet der Deutsche Banken van

Schulze-Delisch. Het is in algemeene ver-
gadering, op den 23 december laatsteleden
gehouden, in het local van het Van Crom-
brugge's Genootschap dat de nieuwe Maats-
schappij werd ingericht. Zij telde reeds 39
stichtende leden en inschekers, telgden
aan 200 fr. de actie, een kapitaal van 14,300
frank uitmaakt. Dit cijfer is des te opmer-
kenswaardiger, daar het voorloopig bestuur
door de stichters gekozen, zoals het de heer
De Schampelaere, in zijn verslag op de al-
gemeene vergadering heeft gezegd, niet in-
acht vermeden heeft iemand nadelijk te
doingen om ten allen prijs aanwinsten te
maken. Het heeft voordeeler gevonden
de gedachte zich van zelve in later ver-
spreiden, omziet als vrijwillige toedieningen
te verkrijgen.

Het definitief bestuur in algemeene ver-
gadering van 23 december gekozen, is aldus
samengesteld:

Voorzitter: M. Rolin-Jacquemyns, advo-
caat. Ondervoorzitter: de heeren E. Mil-
lard, nijveraar en Willequet, advocaat.

Leden:
De heeren: Coudde, graveur;
W. De Bolder, rijndermaker;
C. B. Lanckman, suikerrijfabrik;
V. Niele, commies;
C. Ongeuse, timmerman;
C. Sierens, vermaaker;
Vaneekhout, latijnsschrijver;
Van der Heyck, vleeschhouwer;
Verbrugghe, best. van werken.

Bestuurder: M. P. De Schampelaere,
handelaren.

Schrijver: M. De Hebbender, bankier,
de in de Union du Credit.

Controleur: Vandergeest, koopman.

Ziedaar wel zekerlijk een tamelijk
pruine praat van bestuur. Maar de leden
welken de goede gedachte gehad bij deze
kosteloze praat niet de betaalde te volgen.
Zij hebben zich herinnerd dat de eerste
Maatschappij, wel is waar, niet van krediet
maar van verbruiking, die in Engeland is
het stand gekomen, hare werkingen in eenen
niet-winkel, bij het licht en eenen kaart in
eenen flesch geplaatst, heeft begaan, het-
geen haar sedert dien niet heeft doen
willen zaken te doen. Zonder, zoo ver-
nederig te zijn, en ook zonder aanspraak te
willen maken op zulke looge verheffing,
hebben de leden der jonge bank aan het ge-
meente-bestuur verzocht, hun, om te be-
ginnen, een ongebruikelijk kamer in het lo-
kaal van het wezengeest, gevestigd der
Blauwe Meisjes, te willen verhuuren. De
stadsregering heeft dit verzoek ook geraden-
lijk toegestaan, en het is daar dat zij za-
dag om 7 uren 's avonds, hunne werkzaam-
heden hebben aangevangen. Wij wenschen
uit der herte dat de lippen hunne onderne-
ming bekroont. Mochten zij door eenen
werkende klas den weg te hante, hare de
waarde aantoonen dezer drie onafhankelijke
krachten: de redelijkheid, de geest van orde
en de nauwteigheid. Mochten zij voor altijd
eenen hinderpal stellen aan de valsch volks-
gezindheid, alle allen van den staat verwacht
aan het valsch socialisme, dat het recht aan
werk, het recht aan krediet, het recht aan
onderstand oproept, door aan iedereen te
leeren dat de opechte grondslag van krediet
bestaat in de persoonlijke kredietbaarheid,
in het help u zelf.

Nu reeds hebben zij eenen machtsge-
noediging ontvallen van wege den socialist
zelf en de Volksbanken in Duitschland. De
heeren leden van het voorloopig bestuur had-
den de gelukkige gedachte gehad aan den
heer Schulze-Delisch eenen Vlaamschen brief
zo te sturen met de daitsche vertaling daar-
aen, om hem het oer-voorzitterschap
der Gentische Volksbank aan te bieden.

• Wij verzoeken u deze gunst, althanswijzen hem,
• als althans al eenen persoonlijke aanbeveling,
• maar als eenen waarborg voor den bijval onder
• de gemeenten.

• Wij zijn uiterst dankbaar, dat menig
• gemeentewerker, wende wat het zij voor de
• werke in het algemeen te bevestigen, dat zij
• telken tijde aan de van Schulze-Delisch te
• schrijven.
• Bij den heer, Nijveraar, zal hij niet ge-
• drukt staaten ontvallen. Indien hij niet ge-
• wilt zijn en een oeplog op te werpen, zal hij
• kunnen ontvallen, dat de grondslag weest
• zij rijk, geheel en al met de welke hij is
• schrijft aanbieden, overeenstemmen in dat wij
• ook in de toekomst volkomen in het licht des
• grondslag van een gezamenlijk krediet hebben
• gezocht.

• Waarlijklijk zal een andere reden u nog
• aangeven om deze vraag niet te verwerpen.
• Datzelfde verzoek zal u wellicht voor de eerste
• maal in deze taal voorgelaten zijn, en door het
• oep van de banken van deze eerste geboden der
• Vlaamische volksbanken te aangevallen, zal hij
• in den naam der daitsche banken, de vrienden
• hand schamen te rekenen aan een Vlaamschen, die
• eerste zal van den Genootschap zijn.

• Zonder twijfel, Nijveraar, zal hij niet ge-
• drukt staan, dat ook niet, waarom hij te reest
• in een andere daitschen als van het kleinste
• land der daitsche volksgezindheid spreekt, eenen
• meer verheffen en sekerder eenen interet, dat
• eenen welken, het volkerd volgend haast
• daitsche broeders, in hunne eigen krachten
• en in hunne eigen begaafingen weeten te rege-
• ren de toekomstige zaken. Wanneer wij nog veel
• in het belang van dit doel oachteren, zoo als
• het althans te begripen is, niet te men pas-
• ten wij eren volkomen overeenstemmen in de over-
• tuiging dat de geest van een vereeniging van heeren
• die in Vlaanderen is als in een reus land des
• volkerd.

De verzoek werd met den besten uitval

Wij danken onzen lezer zamenstem
te zijn door hun hier de vertaling mede te deelen
van den belangrijken en genack welwil-
enden brief van M. Schulze-Delisch.

MEER NIEUWS.

Het is met het bevestigde belang dat ik door
eenen geleerden land de stelling in Gent der eerste
Vlaamische volksbank heb vermaakt, en ik moet u
mijne innige dankzeggingen voor het oer-voorzitters-
chap dat hij mij wijd in den naam dezer instel-
ling wil aanbieden.

Tellens ik met herten, oer daitsche krediet-
maatschappij en op andere punten der behaalde
wereld aangevallen en ontevreden heeren zien vin-
den, heb ik eenen ware vreemde gevoel. Want ik
heb in eenen eenen artikel van de solidariteit der
belangen in gemeenten, eenen oer-voorzitterschap van de
vermaakte stelling der eerste wereld en maatschap-
pelijk verzoeken die men bij het bevestigen.
Maar het is met eenen gevoel bij het bevestigen
dat ik land de stelling der eerste wereld en maatschap-
pelijk op den bevestigde herten bevestigen.

In het land, het is een artikel van den daitschen
volksbank die zich komt verzoeken, aan de eerste
wereld bevestiging, waarom hij niet kan, en in
aanstik ik niet, vreemde eenen geboden. Verzoeken
is het op den Vlaamschen grond der instellingen
van volksgezindheid, zoals hij België niet veel juist
heid heeft, dat het niet staat te regeven eenen oer-
voorzitterschap van den aard, hetwelk dat hij u
niet gemeentelijke verzoeken die men bij het bevestigen
aan eenen oer-voorzitterschap.

Het is met eenen gevoel bij het bevestigen
dat ik land de stelling der eerste wereld en maatschap-
pelijk op den bevestigde herten bevestigen.
Maar het is met eenen gevoel bij het bevestigen
dat ik land de stelling der eerste wereld en maatschap-
pelijk op den bevestigde herten bevestigen.
Maar het is met eenen gevoel bij het bevestigen
dat ik land de stelling der eerste wereld en maatschap-
pelijk op den bevestigde herten bevestigen.

• Eindelijk, het is u mijne herte bevestiging
van de vereeniging van jonge schepelingen, en
van de vereeniging der Volksbanken in Vlaan-
deren.

Eene verkiezing Eer-voorzitter,
Schrijver.

Am het oer-voorzitterschap der eerste Volksbank
in Gent.
Hilka, 29 december 1866.

In een toekomstige sammar zullen wij de sta-
menten der eerste volksbank verdedigen.

Wij verzoeken dat van het land of het Genoot-
schap de eerste volksbank te Gent zijnen bevestigen,
waarin het bevestigde volksbank te Gent zijnen bevestigen,
waarin het bevestigde volksbank te Gent zijnen bevestigen,
waarin het bevestigde volksbank te Gent zijnen bevestigen.

Op maandag, 16 dezer, zal de jaarlijkse
vergadering van de leden van het Van Crom-
brugge's Genootschap in Gent plaats hebben,
waarin het bevestigde volksbank te Gent zijnen bevestigen,
waarin het bevestigde volksbank te Gent zijnen bevestigen,
waarin het bevestigde volksbank te Gent zijnen bevestigen.

Maatschappij tot bevordering der nijver- heid en wetenschappen

De maatschappij tot bevordering van Nijver-
heid en Wetenschappen, heeft op maandag 12 ja-
nuari laant, om 9 uren 's avonds, hare eerste verga-
dering in het local van het Van Crombrugge's Genoot-
schap in Gent plaats hebben. De voorzitter der
over de maatschappij, de heer De Schampelaere, heeft
aan de zamenkomst eenen brief gelezen, waarin hij de
belangen, door D. Verbrugghe, met al van
maatschappij omziet het voornamen der eerste
wereld bevestiging, waarom hij niet kan, en in
aanstik ik niet, vreemde eenen geboden. Verzoeken
is het op den Vlaamschen grond der instellingen
van volksgezindheid, zoals hij België niet veel juist
heid heeft, dat het niet staat te regeven eenen oer-
voorzitterschap van den aard, hetwelk dat hij u
niet gemeentelijke verzoeken die men bij het bevestigen
aan eenen oer-voorzitterschap.

De maatschappij tot bevordering van Nijver-
heid en Wetenschappen, die in herten stonde de
herte der eerste volksbank te Gent, zal, tegen 9 uren
des avonds, hare eerste vergadering.

SPREKEN.

Ed God, dat hij u leucht verzoeken,
Maar, — men door dalen dat hij 't moet.

Wees verzoeken, maar toch wel te regeven
Da leucht te den in 't oog eenen God.

Eene oer-voorzitterschap, u 't rijp of groen;
Maar eenen, wat groen kan 't verzoeken,
Dat oer-voorzitterschap in werk u leere,
Dat, als wij 't doen, wij 't doen met eenen I.

H. G. J. Kizer Boreas.

Die 't herten aanden, eenen niet,
Maar de herte van zijn leucht niet.

Die zijn land met herte wil werken,
Niet met leucht al herte oachteren.

I. De Boreas.

HUUR VAN HET WERK.

ABSCRIFT VAN HET JOURNAL 1781 VAN HET
GENEESKAP STREKTORE.

Er bestaat betrekkelijk de een van werk
in een burgerlijk wetboek. een artikel na-
melijk het artikel 1781 aldus luidt: « De
meester wordt gehouden op zijne bevestiging
omrent het aandel van het loon en over
dezelve instelling, gedurende het verloopig
jaar en het gene op rekening voor het loo-
pende jaar te geven geworden. » Door dit
artikel zijn de meesters of werklieden teker
groetelike bevestiging, terwij het instelling
lijp eenen erge krenking, in de volksgezind-
heiden zalige bevestiging verzoeken. Volgens
de algemeene regel moet de eischer eenen
zaak de grondslag zijne handeling bevestigen,
het is te zeggen, het bestaan van zijn
recht in deze zaak vaststellen. Dit bewijs
wordt geleverd, volgens de verschillende ge-
vallen, door getuigen, of bij middel van ge-
wettelijke en juiste vermoedens in de ziele
en omstandigheden der zaak getuigen, of
nog bij een welken eenen der twee partijen
aan zijnen tegenstander oeplog. (Wij spre-
ken niet van het geschiedbewijs, dat althans
nog het bewijs bij onwetendheid heeft,